

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 5. De scientia Dei circa libera conditionatè futura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Quare nullum medium cognitum, vel incognitum, est illi necessarium, neque alia ratio sciendi, quam ex parte obiecti veritas, & ex parte sui infinita perspicacitas, & vis tanta intelligendi, ut possit attingere omne verum, eo ipso quod verum est.

SECTIO V.

De scientia Dei circa libera conditionate futura.

38.
Futura libera conditionata sunt duplicia.

Hucusque ostendimus Deum præscire contingentia absolute futura. Iam de liberis conditionate futuris dicendum est. Ac primo supponendum futura libera conditionata esse duplicia. Quædam quæ re ipsa sunt tantum futura conditionate, ac de facto nunquam erunt, quia nunquam ponetur conditio, quæ posita forent: Cuiusmodi erat, quod si David remanisset in Ceilan, Ceilani eum Sauli tradidissent. Quodque si Christus Tyrijs & Sidonijs prædicasset, & miracula coram illis patrasset: egressent pœnitentiam in cilicio & cinere. Alia sunt futura conditionate, non exclusiue ut priora, id est, excludendo actum existentia aliquando re ipsa futura; sed præcisiue; quæ scilicet, quamuis sint re ipsa futura, & conditio sit aliquando ponenda: considerantur tamen aut proponuntur intellectu, abstrahendo ab actuali futuritione, & ab eo quod conditio ponenda sit. Cuiusmodi sunt hæc propositiones: Si Petrus tali modo tenetur, negabit Christum. Si Christus Iudæis prædicet, ab illis malitiosè reijcietur & crucifigetur.

39.
Præscientia Dei veritas comprehendit.

Supponendum est secundò scientiam Dei conditionatam hæc omnia futura complecti, & de utrisque esse quæstionem eum disputatur, an Deus præsciat futura conditionate ut bene aduertit Didac. Ruiz disput. 61. de scientia Dei sect. 1. n. 2. c. 3. Ideoque malè nonnullos affirmare quæstionem tantum esse de illis futuris conditionate, quæ de facto nunquam erunt. Quin potius hæc quæstio maxime controuertitur, eiusque veritas præcipue defenditur propter futura conditionate præcisiua: id est, propter ea quæ licet futura sint, considerantur tamen abstrahendo ab eo, quod sint futura, & ratione prius quam sint, aut quam cognoscatur esse absolute futura. Nam scientia Dei conditionate, seu media, defenditur præcipue ad explicandum quomodo Deus salua & illæsa libertate creaturæ, possit eam inspicere quod voluerit, adhibendo media quæ per scientiam mediam præuidet habitura effectum, & obtentura consensum liberum. Ex. gr. quomodo in negotio prædestinationis, voluntas Dei efficax, etiam antecedens secundum multos, non officiat libertati actuum, per quos electi saluantur: quia scilicet Deus præsciens qui quæuis creatura libera, in quacunque conditione, & in quibuscunque circumstantijs sit operatura; con-

stituit creaturam in ea conditione & circumstantia in qua præuidet fore, ut si ponatur, liberè operetur id quod Deus efficaciter vult.

Nec obest quod eiusmodi futura transeunt in absoluta, posito quod conditio futura sit; fuit autem futura ab æterno, & fuit semper talis à Deo præuisa. Respondeo enim duplicem nihilominus esse propositionem, duplicemque veritatem, quarum vna nunquam transit in alteram, sed vna alteri supponitur, estque magis independens. Vna est conditionata, v. g. si Saulus tali modo vocetur à Christo, conuertetur, & fiet vas electionis. Quæ propositio eiusque veritas, non pendet ab eo quod vocetur re ipsa, neque supponit actuale decretum Dei de ipso vocando, perindeque vera est quæuis nunquam vocaret: neque ab illa valèt subsistendi consequentia. Altera est absoluta; Saulus tali modo vocatus à Christo conuertetur, & fiet vas electionis. Et huius veritas pendet ab eo quod vocetur re ipsa, supponitque Dei decretum actuale de vocando: & ex illa inferitur necessariò veritas conditionata de eodem obiecto. Si enim verum est quod Saulus ita vocatus conuertetur, verum est etiam quod si ita vocaretur, conuerteretur. Et id quod sit absolute posita conditio, detegit veritatem conditionate propositionis de eodem obiecto sub conditione præcise propositio. Sicut autem est duplex veritas: ita est duplex scientia in Deo, eum eodem ordine prioritatis. Nulla enim est veritas, quam Deus non attingat suâ scientiâ infinitâ: quæ alioqui non esset illimitata, si daretur aliquid verum & scibile, quod non attingeret.

Supponendum est tertio, propositiones hypotheticas de euentu libero sub conditione futuro, duplices esse. Vnas, quæ significant illationem, seu consecutionem vnius ex alio, id est, vnum sequi ex alio, ac vi illius antecedentis inferri hoc consequens, siue necessariò, siue probabiliter tantum. Cuiusmodi sunt hæc propositiones: Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit, Luc. 11. Si hoc scitis, beati eritis si feceritis ea, Ioann. 13. Si diligeritis me, ganaberitis vniuersum, quia vado ad Patrem, Ioann. 14. Si talis femina filium haberet, illum diligeret. Si quis diu manserit in statu peccati mortalis, incidet in noua mortalia. Et de veritate aut falsitate huiusmodi propositionum, iudicandum est ex necessitate vel probabilitate illationis, quam affirmat aut negant. Sicut enim vera si sequitur vnum ex alio, ac vi illius antecedentis, prout affirmant. Falsa, si fecus. Hoc autem à Deo cognosci, non potest rationabiliter dubitari: neque id nunc vocatur in controuersiam. Alia sunt quæ significant tantum simplicem connexionem liberam, & existentiam vnius, posito alio vel illius occasione, aut velut præsuppositione pertinente ad ipsum. Vt, Si offerretur Petro occasio Martyrii, constanter pro Christo moreretur. Si David Ceila remaneret, Ceilani eum Sauli tradent.

40.

41.
Propositiones hypotheticæ sunt duplices.

trahent. Si Tyrus & Sidonij Christum predicantem audirent, poenitentiam agerent. Et de huiusmodi futuris liberis sermo est in presenti disputatione. Dixi autem; *posito alio velut illius occasione aut praesuppositione ad ipsum pertinente*: quia existimo particulam, *si*, hoc saltem postulare ad veritatem talis propositionis, in sensu hypothetico sumptam, & verè hypotheticam. Significat enim aliquam connexionem vnus cum alio, non vt causam illationis, saltem vt occasione existentiam, aut praesuppositionem ad ipsam aliquo modo pertinente. Quare si fiant hypotheticae propositiones inter merè disparata & impertinentia, nulloque ex his modis connexa; sunt omnes falsa: quia significant connexionem quae non est. Quales sunt istae: Si Tiberius Romae regnauerit, Iudas Christum proderit. Si Nero matrem occiderit, Paulus Euangelium praedicabit. Si Turca dormierit Constantinopoli, Petrus Burdegala Christum orabit. Dico autem, si nulla sit connectio inter membra huiusmodi propositionum, ne occasionalis quidem, aut praesuppositio, nis ad rem pertinentis, neque ex parte ipsorum, neque ex parte decreti Dei, vel alterius qui statuerit vnum ponere, vel procurare, aut permittere, praesupposito alio, vel requisito, velut occasione procurandi, ponendi, aut permittendi. Quod si huiusmodi propositiones significarent tantum simplicem coexistentiam obiectorum: iudicandum esset de illarum veritate ex eorum coexistentia. Essent enim vera, modò futura esset coexistentia, prout enunciatur. Sed tunc non sunt proprie hypotheticae, nec sensum habent hypotheticum, meliusque exprimerentur per particulam, *Quando*: vt cum dicitur, si venatum iueris, tonabit. Si tali de peregrinationem suscipias, pluet, & iter erit valde incommodum.

42. Deus cognoscit omnia libera conditionata futura.

Primum argumentum ex Scriptura.

His praesuppositis concludendum est Deum certò & infallibiliter cognoscere omnia libera conditionate futura. Probatur primò ex Scriptura, quae pluribus locis hanc scientiam Deo tribuit, etiam circa conditionata nunquam absolute futura. Primus locus ex illustrioribus habetur 1. Reg. 23. vbi Dauid ita Deum interrogat: *Domine Deus Israel, audiuit samam seruus tuus quod disponat Saül venire in Ceilam, & euertat urbem propter me. Si tradent me viri Ceila in manus eius? Et ait Dominus: Descendet. Dixitque Dominus: Si tradent me viri Ceila, & viros qui non sunt in manus Saülis? Et dixit Dominus: Tradent.* In quibus verbis ad primum, Dauidem interrogasse, non de presenti solum affectu Saülis, & Ceilanorum; sed de euentu futuro, *si tradent me &c.* Hæc enim verba proprie, vt debent quantum fieri potest, intellecta, significant futurum. Secundò, euentum illum fuisse tantum futurum conditionatè. De facto enim Dauid non remansit Ceila, neque ibi expectauit donec Saül veniret, & à Ceilanis illi traderetur. Quare nunquam futurum fuit absolute vt traderetur: Tertiò, Deum absolute

Tomus I. P

ac sine vlla modificatione suae assertionis respondisse de Saule, *Descendet*: & de Ceilanis, *Tradent*. Ergo vtrumque praescribat certò & infallibiliter. Imprimò enim esset & blasphemum, dicere, Deum sic asserendo exposuisse suam assertionem periculo falsitatis. Adde quòd Deus secundum suam mentem respondit, il est, secundum id quod habebat in cognitione: ergo habebat in cognitione quòd tradent. At qui omnis Dei cognitio est certa, euidens, & infallibilis. Diuinitas enim non opinatur, vt per se notum est, & rectè asseritur à D. Aug. tract. 37. in Ioan. paulò post initium. Quare denique aduerte Deum respondisse de futuro euentu: tum quia de illo interrogabatur à Dauide; respondit autem illi, secundum sensum eius interrogationis: tum etiam quia verba proprie sumpta, vt debent quantum fieri potest, futurum euentum significant, *Descendet, Tradent*. Tum denique quia SS. Patres sic illud Dei responsum exponunt. Omnium instans Hieronymus, optimus Scripturae interpret, qui in traditionibus Hebraicis circa caput 23. lib. 1. Reg. sic locum citatum exponit: *Si tradent me viri Ceila in manus eius, & si descendet Saül &c. Et ait Dominus: descendet. Ac si diceret, si hic steteris; descendet. Et quòd ait, si tradent me viri Ceila: & Dominus ait, tradent. Iste est sensus: si descendet Saül: & hic te inuenerit, tradent. Quibus verbis nihil clarius dici potest ad significandum id quod erat futurum sub conditione. Dauid Ceila remansisset.*

Alter locus habetur Matth. 11. & Luc. 43. ubi Christus sic exprobrat. *Ve tibi Corozaim, & Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone facta essent virtutes, quae facta sunt in vobis, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent. Verumamen dico vobis, Tyro & Sidoni remissius erit in die iudicij, quam vobis. Et tu Capharnaum, nunquid usque in caelum exaltaberis? Usque in infernum descendes, quia si in Sodomis facta fuissent virtutes, quae facta sunt in te, fors mansissent usque in hunc diem.* In quibus Christi verbis nota primò, sermonem esse de euentu tantum conditionatè futuro; & qui nunquam absolute fuit: nempe de poenitentia Tyrionum, & Sidoniorum, si Christus apud eos miracula fecisset: quae poenitentia re ipsa non fuit, neque futura fuit absolute, quia Christus apud eos miracula non fecit. Secundò, Christum absolute asserere futuram fuisse talem poenitentiam sub tali conditione. Ergo nouerat illam futuram, itaque certò & infallibiliter, quia Christus non opinatur, sed omnis eius cognitio, certa, & infallibiliter vera est. Et blasphemum esset existimare tam grauem Christi assertionem fuisse expositam periculo falsitatis: cum Christus, etiam vt homo, neque errare, neque mentiri potuerit, non magis quam peccare. Tertiò, grauitatem exprobrationis postulare, vt Christus, sic exprobrans, certus esset futuram talem poenitentiam sub

Hieronymus

43.

Secundum argumentum

MARTINO
STUUS
I. M. S. S.
D. VI
U.

tali conditione. Si enim dubium aut probabile tantum id erat: leuior esset & frigidior exprimeretur ratio. Quartò si Christus tale futurum sub conditione nouit ut homo: multò magis ut Deus. Omnis autem Dei cognitio est certa, euidens, & infallibilis. Ac si Deus nouit infallibiliter vnã conditionatã tantum futuris liberis; nouit omnia: quia par est omnium ratio. Item si nouit omnia conditionatã tantum futura, nouit pariter alia omnia sub conditione proposita; ratione prius quàm considerentur ut absolute futura, & independentè à conditione ponendã.

Quintò denique; Sancti Patres locum illum interpretantur in sensum quem expressimus. Ut inter alios D. August. lib. de dono perseuer. cap. 9. sub finem. *Nunquid possumus dicere (inquit) etiam Tyrios & Sidonios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, an eos non fuisse si fierent? Cum eis ipse Dominus attestetur quod acturi essent magna bonitatis potentiam, si eis facta essent diuina illa signa virtutum.* Nota particulam, attestatur; Deus enim non potest, nisi verum attestari, & omne Dei testimonium est certum & infallibile. Et paulò post infert ex illis Christi verbis contra Semipelagianos, Deum non esse iudicaturum homines ex operibus præiis tantum sub conditione, quoniam alioquin saluaret Tyrios & Sidonios: *Si etiam (inquit) secundum facta sua facturi essent, si uiverent, mortui iudicarentur: profectò quia fideles fuerunt isti, si eis cum tantis miraculis fuisset et angelum prædicatum, non sunt utique puniendi. Punientur autem. Falsum est igitur & secundum eam mortuos iudicari quia facturi essent, si ad eos uidentes euangelium fruerent.* Vbi nota primò, aduerbiu certò affirmandi, profectò quia fideles futuri erant &c. Secundò, inefficacè & nullam esse illam probationem contra Semipelagianos, si August. loqueretur de notitia probabili, & coniecturali huiusmodi euentus sub conditione futuri. Neque enim assererent Semipelagiani, Deum iudicare ex operibus probabiliter tantum præiis, sed ex certò infallibiliterque Deo notis. Neque volebant iudicium de æterna sorte, vel damnatione hominum, regi notitia incertã & tantum coniecturali.

Tertius locus habetur Sapientia 4. *Rapius est ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne fidei deciperet animam illius.* Ad quem locum alludens August. in lib. de corrept. & gratia, c. 8. sub finem: *Respondeant, inquit, si possunt, cur illos Deus, cum fideliter & pie uiderent, non tunc de uitæ huius periculis rapuit, ne malitia uertaret intellectum eorum, & necessitò deciperet animas eorum? Verum hoc in potestate non habuit, an eorum mala futura nesciit? Nempe nihil horum nisi peruersissimè & insanissimè dicitur.* Vbi nota primò, futuram illam mutationem, & deceptionem, de qua Sapientia cap. 4. loquitur, non fuisse futuram, nisi sub conditione ponenda, nempe si talis diutius uixisset. Nota deò secundò, mutationem de qua loquitur August. fuisse quidem absolute futuram, quia tales reip-

sa sunt permixti diutius uivere & morari in deterius: Sed tamen illam, ratione prius quàm præuideretur absolute futura, fuisse à Deo præuisam sub conditione. Patet, quia S. August. affirmat Deum potuisse per talem præscientiam impedire ne illa mutatio in peius foret re ipsa. Atqui non potuit impedire per præscientiam absolute futuram: nam hæc supponit rem esse absolute futuram: & ex supposito quod sic futura, non potest fieri re ipsa ut non sic futura. Confirmatur, quia non potest Deus facere ut sua præscientia sic falsa. Esset autem falsa si Deus impediret efficaciter ut non foret id, quod absolute futurum esse prouideret. Item non potest Deus mutare sua decreta. Sed præscientia quam Deus habet de re aliqua ut absolute futura, supponit decretum non impediendi ut sit: Ergo Deus posita tali præscientia, non potest id impedire. Nota tertio ex mente D. Augusti, non posse, nisi peruersissimè, & insanissimè, dici Deum nescire, id est, non præscire huiusmodi mala futura, ea ratione quã præscientia potest illi esse utilis ad impediendum ne sint futura. Ergo ex mente D. Augustini non potest nisi peruersissimè & insanissimè dici Deum nescire, id est, non præscire hæc futura, ratione prius quàm ea præuideret ut absolute futura; quæ sola præscientia potest ad hoc prodesse, ut ista ostendimus: Nam præscientia absolute non potest stare & componi cum re non futura: id est, fieri nequit in sensu composito ut Deus præsciat aliquid esse absolute futurum, & tamen illud non sit absolute futurum. Quartò, nisi de hac præscientia loqueretur S. Augustinus, facile illi responderent Aduersarij, contra quos ibi disputat, rationem cur illis Deus, cum fideliter & pie uiderent, non tunc de uitæ huius periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, esse, quia non prius ratione ea præsciuisset, quàm præuideret esse absolute futura: id est, non sciuit illa esse futura, nisi per scientiam quã sciuit illa esse absolute futura. Posita autem illa scientia in Deo, non possunt non esse absolute futura: quia non possunt esse simul futura & non futura. Scientia uerò illa supponit esse absolute futura: quare supposita illa scientia diuina infallibili, non possunt non esse futura: id est, fieri nequit ut Deus præsciuisset esse absolute futura, & tamen non foret re ipsa futura Deo inspiciente. Ac posita posita illa scientia, non potest Deus impedire efficaciter ne forent. Quintò nota D. August. totum hunc discursum fundare in uerbis reipis ex Sap. 4. Ergo æquè certum existimauit Deum præscire mala, futura tantum sub conditione, quam impedit (de quibus sermo est Sap. 4.) ac præscire ratione prius mala futura sub conditione, quam non impedit. Ergo iuxta D. August. æqualis est peruersitatis & insanie, negare Deo præscientiam eorum quæ forent sub aliqua conditione, si poneretur, quæ tamen quia non ponetur, nunquam futura sunt. Sextò denique nota D. August. loqui de scientia certa & infallibili. Tum quia di-

45.
Tertium
argum.
August.

ita non opinatur, ut ait idem S. Doctor tract. 37. in Ioan. Opinari enim est cognoscere obfcurè cū incertitudine & periculo falsitatis: quod Deo indignum est. Tum etiā quia opinatiua tantū & coniecturalis cognitio nō posset esse Deo certa & infallibilis regula tollendi ē vita omnes male finituros, si diutius viuunt. Nam multi in præsens meliūs dispositi, malè finiunt: vt illi qui post vitam multo tempore piè & valde religioſè actam, in peccata labuntur. Et contrā, multi valde indispositi, & peccatis grauibz diu aſueti, tandem reſipiſcunt, & decedunt in Dei gratia. Tum denique, quia Deus non deſernit de vita & de morte hominum, ex opinatiua tantū & coniecturali, fabulilique & incerta notitia.

46. His adde illud Ezechiel. 3. *Non ad populum profundi sermonis & ignota lingue tu mitteris, &c. & si ad illos mittereris, ipsi audient te.* Quæ verba ex verâ & infallibili Dei ſcientia dicta fuiſſe propheticè, notant Theodoret. & alij in eundem locum. Idem poſtulat grauitas exaggerationis, quæ longè maior & perfectior eſt, aptiorque ad Iudæos confundendos, ſi intelligatur procedere ex tali præſcientia, de qua etiam verba reſerta poſſunt in omni proprietate intelligi: in verbis autem Scripturæ interpretandis verborum proprietates retineri debet quantum fieri poteſt: maxime quando proprietates verborum magis conuenit intentioni loquentis. Item illud Ierem. 38. *Si exieris ad Principes Regis Babylonis, viuet anima tua, & ciuitas hac non succendetur igni, & ſaluus eris tu, & domus tua.* Quod tamen non contigit re ipſa, quia Sedecias non exiuit iuxta conſilium Prophetæ. Eademque Regi reſpondenti, *Sollicitus ſum propter Iudæos qui tranſierunt ad Chaldæos, ne forte tradantur in manus eorum, & illudant me, ſi ſcilicet exierim iuxta conſilium tuum: ſubiungit Ieremias tanquam certum: Non te tradent.* Et Matth. 22. *Niſi breuiſſi fuiſſent dies illi, non fieret ſalua omnis caro: ſed propter electos breuiabuntur.* Et Act. 22. *Festina & exi velociter de Ieruſalem, quoniam non recipient teſtimonium tuū de me.* id eſt, ſi illis prædicaueris, non credent id quod illis de me annūciabis. Quod tamē nō fuit re ipſa, quia Paulus exiuit iuxta Chriſti monitum. Et 1. Cor. 1. 2. *Loquimur Dei ſapientiam in myſterio, quæ abſcōdita eſt & quam nemo Prin. ſeculi cognoſcit. Si enim cognouiſſent, nunquā Domini gloriæ crucifiſſent, id eſt, à peccato crucifiſcendi abſtinuiſſent poſitā illā notitiā, quæ re ipſa non fuit: ac eoque nec fuit abſtinentia à peccato crucifiſcendi.*

Probatur idem pluribus alijs Scripturæ locis. Theodoretus Vide Cornelium ibidem & V. A. 171.

videri poſſunt apud Didacum Ruis diſp. 63. & ſequē. Nobis ſufficiet pauca notare ex quibus mens Sanctorū Patrum manifeſta euadet. Primum eſt, Sanctos Patres ſupponere paſſim Deum habere hanc ſcientiam conditionatam, quando loquuntur de prouidentia & prædeſtinatione. Et agnoſcere ſpeciale Deum fauorem erga eos quos vitæ ſubtrahit in bono ſtatū, ne ſi diutius viuere, labantur in peccata, & damnationem æternam incurrant, vt Deus præuidet fore ſi non impediatur iuxta verba ſupra reſerta ex Sap. 4. Ita Gregor. Nyſſen. in orat. de infantibus qui præmatura morte ſtripiuntur, longè ante finem: Cyrill. Alexandrin. lib. 3. contra Iulian. paulo poſt medium: Cyprian. lib. 3. ad Quirinum cap. 58. Ambroſ. in orat. de obitu Satyri Fratris, circa medium: Paulin. epiſt. 35. ad Pamphiliū, poſt medium: Auguſt. lib. 1. contra Iulian. cap. 8. & 9. Fulgent. epiſt. 2. ad Gallam cap. 4. Bernard. ſerm. de Innocentibus, prope finem.

in Deo ſcientiam medianam Nyſſen. Cyrill. Cyprian. Ambroſ. Paulin. Auguſt. Fulgent. Bernard.

48. Secundum eſt: quærentibus Ethnicis & hæreticis, cur Deus Angelos, & primos parentes, alioſue homines creare decreuerit, præſciens eos peccaturos ſi crearet, & libertati ſuæ relinqueret? Reſpondent SS. Patres, non Deum neſciuiſſe peccaturos ſi crearet. Sed Deum nihilominus voluiſſe creare, ad oſtentionem ſuæ bonitatis, & prouidentia ſuavis, alioſque fines. Et tamen illa præſcientia, quæ nouit peccaturos ſi crearet, ratione prius quàm decerneret creare, erat tantū conditionata. Erat enim prior ratione quàm Deus creare decreveret, tanquam gratuita notitia prærequiritæ ad liberè decernendum, vel non creare, propter peccata futura, ſi crearet; vel creare, propter oſtentionem ſuæ bonitatis, alioſque fines. Quæ poſitæ & ſtante, poterat Deus non creare, id eſt componere non creationem cum tali præſcientia. Quæ omnia ſunt falſa de præſcientia abſoluta. Nam hæc ſupponit decretum de creando, & peccata eſſe abſolutè futura: & ſtare nequit cum negatio de creatione futura. Quare Patres cum ita reſpondent, loquuntur manifeſtè de ſcientia conditionata. Sic autem reſpondent è Patribz Græcis Gregor. Nyſſen. in orat. catechet. cap. 7. Chryſoſt. in homil. de Adam & Eva, colum. 2. Cyrillus Alexand. lib. 9. in Ioannem capite 10. & lib. 1. in Geſenim columna 3. Theodoret. q. 35. & 36. in Geſen. Damasc. in dial. aduerſus Manichæos, circa medium. B. Latinis Tertull. lib. 2. aduerſus Marſion. capite 5. & 7. Hieronym. lib. 3. aduerſus Pelagianos, columna 5. Ambroſ. lib. de Paradifo cap. 10. circa medium: Auguſt. lib. 2. de Geſen. contra Manich. cap. 28. inje. & lib. 11. de Geſen. ad literam cap. 6. 8. 9. & 10. & lib. 3. de libero arbitrio cap. 5. Anſelm. in Elucidario, columna 5. quorum aliorumque plurium verba reſerta & expenſa videri poſſunt apud Didacum Ruis diſp. 63. ſect. 1. & 3.

48. Nyſſenus. Theodoret. Chryſoſtomus tom. 1. veteris editionis. Damascen. Tertullian. Hieron. Ambroſ. Auguſt. Anſelm. Ruis.

SECTIO VI.

Eadem ſcientia probatur auctoritate Patrum & ratione.

49. Probatur ſecundò ex SS. Patribz, quorum plurima teſtimonia reſerta & expenſa

Tertium eſt, SS. Patres docere, Deum vi